

WIN
07.04.2016 EJM

Warszawa, dnia 01.04.2016 r.

DECYZJA Nr 381/2016

Działając z Urzędu, w nawiązaniu do zgłoszenia dokonanego przez Panią Ewę Tarłowską dnia 23.03.2016 r. dot. odkrycia pozostałości militarnych pochodzących z I połowy XX wieku na trasie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73”, po przeprowadzeniu potwierdzonych oddzielnym protokołem oględzin terenu znaleziska na odcinku od km 7+725 do km 7+800, na podstawie art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, art. 6 ust. 1 pkt 3 i art. 32 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 ze zm.) oraz art. 104 i art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks Postępowania Administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 267, ze zm.)

orzekam:

- I. Nakazać przeprowadzenie**, na koszt jednostki organizacyjnej finansującej te roboty - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie, ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa, pełnej eksploracji i dokumentacji odkrytych pozostałości militarnych oraz wykonania opracowania wyników badań.
1. Dokumentację przebiegu eksploracji i dokumentacji oraz opracowania wyników tych badań należy prowadzić w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć.
 2. W trakcie badań należy prowadzić stały monitoring przy użyciu wykrywaczy metali, przy - jednoczesnej planigrafii znalezisk. Całość znalezisk archeologicznych w tym tzw. znalezisk luźnych należy zlokalizować przestrzennie, a następnie umieścić w systemie informacji przestrzennej GIS.
 3. Obiekty archeologiczne należy zadokumentować (rysunkowo jak i fotograficznie, zarówno w planie jak i w profilu) i wyeksplorować w całości.
 4. Podstawową dokumentację rysunkową, planów oraz profili poszczególnych obiektów należy wykonywać w skali 1:20.
 5. W przypadku odsłonięcia okopów dokumentację ich przekrojów należy wykonywać w odstępach nie mniejszych niż 10 metrów.
 6. Podstawowa dokumentacja fotograficzna musi zawierać odpowiedniej wielkości skalę, tabliczkę oraz strzałkę wskazującą północ.
 7. W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków.
- II. Pozwolić** Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie, ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa **na kontynuację przerwanych robót** związanych z budową

drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd. odcinek II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73”.

1. Na odcinku od km 7+725 do km 7+800 inwestycji przed podjęciem kontynuacji robót inwestycyjnych należy zadokumentować (rysunkowo i fotograficznie, zarówno w planie, jak i w profilu) oraz wyeksplorować w całości ujawnione obiekty archeologiczne.
 2. Dopuszczalne jest kontynuowanie mechanicznego od-humusowania terenu przy użyciu koparki podsiębiernej wyposażonej w tzw. „łyżkę skarpówkę” na nieodhumusowanym fragmencie odcinka ww. inwestycji..
 3. Na wskazanym odcinku od km 7+725 do km 7+800 inwestycji – do momentu całkowitego zadokumentowania i wyeksplorowania ujawnionych obiektów archeologicznych – dopuszczalne jest ręczne prowadzenie prac związanych z inwestycją, np. budowa płotków ochronnych pod warunkiem zlokalizowania tych prac poza obszarem odsłoniętych pozostałości archeologicznych.
 4. Na wskazanym odcinku od km 4+350 do km 5+050 inwestycji – do momentu całkowitego zadokumentowania i wyeksplorowania ujawnionych obiektów archeologicznych – dopuszczalny jest ruch pieszy.
- III. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na interes społeczny oraz ważny interes strony.

Uzasadnienie

W dniu 23.03.2016 do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpłynęło drogą elektroniczną zawiadomienie Pani Ewy Tarłowskiej prowadzącej na podstawie decyzji nr 260/2016 z dnia 02.03.2016 r. (*L. dz. WA.5161.40.2.2016.MW*) badania archeologiczne w formie stałego nadzoru archeologicznego na terenie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73”. O odkryciu pozostałości militarnych pochodzących z I połowy XX wieku.

Zgodnie z art. 32 ust. 3 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w dniu 29.03.2016 r. dokonano oględzin miejsca znaleziska potwierdzając treść zgłoszenia.

W trakcie oględzin stwierdzono, że na odcinku od ok. km 7+725 do km 7+800 inwestycji w trakcie nadzoru archeologicznego nad odhumusowaniem pasa inwestycji odkryto obiekty o formie owalnej i kolistej, a także liniowej widoczne w planie, stanowiące najprawdopodobniej militarne pozostałości pochodzące z I połowy XX wieku. W oględzinach które przeprowadził Inspektor ds. Zabytków Archeologicznych WA WUOZ wzięli udział: Pani Ewa Tarłowska prowadząca na podstawie decyzji nr 260/2016, przedstawiciele wykonawcy robót, kierownik robót, inspektor nadzoru oraz przedstawiciel inwestora.

W trakcie spisywania protokołu oględzin zgłoszono zastrzeżenia. Wykonawca robót i przedstawiciel inwestora wnieśli, o zgodę na przeprowadzenie eksploracji ujawnionych obiektów archeologicznych w ramach zapisów zawartych w pkt. VIII orzeczenia decyzji nr 260/2016 Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 02.03.2016 r.

Zgodnie z art. 40, § 1. Kpa pisma doręcza się stronie, a gdy strona działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi.

Z upoważnienia Pana Tomasza Kwiecińskiego Zastępcy Dyrektora Oddziału ds. Inwestycji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie pełnomocnikiem GDDKiA do reprezentowania przed osobami prywatnymi oraz organami administracji publicznej, w sprawie wniosku (udzielenia) pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego na terenie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73” jest Pan Paweł Skorupa, reprezentujący firmę ASTADIM S.C., Nowy Janków 1B, 05-250 Radzymin.

Postępowanie w sprawie wydania decyzji dot. pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego na terenie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73” zostało zakończone wydaniem decyzji nr 260/2016. Decyzja została odebrana przez pełnomocnika w dniu 03.03.2016 r. Od decyzji nie wniesiono odwołania.

Niniejsza decyzja dotyczy art. 32 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w związku z czym wykracza poza zakres przedstawionego pełnomocnictwa. Należy uznać, iż stroną w sprawie jest inwestor – posiadający interes prawny natomiast wykonawca robót – firma ASTADIM S.C. oraz osoba wykonująca badania archeologiczne w formie stałego nadzoru archeologicznego – Pani Ewa Tarłowska, posiadają interes faktyczny.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami kto, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Powyższe warunki zostały wypełnione przez wykonawcę robót oraz prowadzącego badania archeologiczne w formie stałego nadzoru archeologicznego co zostało potwierdzone podczas przeprowadzonych oględzin.

Zgodnie z art. 32 ust. 5 ustawy po dokonaniu oględzin odkrytego przedmiotu wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- 1) pozwalającą na kontynuację przerwanych robót, jeżeli odkryty przedmiot nie jest zabytkiem;
- 2) pozwalającą na kontynuację przerwanych robót, jeżeli odkryty przedmiot jest zabytkiem, a kontynuacja robót nie doprowadzi do jego zniszczenia lub uszkodzenia;
- 3) nakazującą dalsze wstrzymanie robót i przeprowadzenie, na koszt osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej finansującej te roboty, badań archeologicznych w niezbędnym zakresie.

W toku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że odkryte pozostałości stanowią obiekty archeologiczne oraz, że kontynuacja przerwanych robót po uprzednim zadokumentowaniu i wyeksplorowaniu ujawnionych obiektów nie doprowadzi do jego zniszczenia lub uszkodzenia. Prowadząca badania w formie stałego nadzoru archeologicznego – Pani Ewa Tarłowska – zadeklarowała przygotowanie Karty Ewidencyjnej Zabytku

Archeologicznego w przypadku uznania ujawnionych obiektów za zabytek archeologiczny. Wówczas odkrytym pozostałościom zostanie nadany numer AZP.

Na wskazanym odcinku inwestycji – na którym nie przeprowadzono jeszcze odhumusowania – dopuszczalne jest kontynuowanie mechanicznego odhumusowania terenu przy użyciu koparki podsiębiernej wyposażonej w tzw. „łyżkę skarpówkę”. Użycie koparki podsiębiernej wyposażonej w tzw. „łyżkę skarpówkę” nie jest nakazane, jest natomiast dopuszczone pod nadzorem archeologa.

Możliwe jest również ręczne odhumusowanie przedmiotowego odcinka jednak to rozwiązanie może doprowadzić do znacznego podniesienia kosztów oraz narażenia inwestora na straty. MWKZ nie posiada kompetencji do rozstrzygania, czy od-humusowanie winno zostać wykonane w ramach obecnej umowy inwestora z wykonawcą czy w ramach oddzielnych umów.

Na wskazanym odcinku od km 7+725 do km 7+800 inwestycji – do momentu całkowitego zadokumentowania i wyeksplorowania ujawnionych obiektów archeologicznych – dopuszczalne jest ręczne prowadzenie prac związanych z inwestycją, np. budowa płotków ochronnych pod warunkiem zlokalizowania tych prac poza obszarem odsłoniętych pozostałości archeologicznych oraz ruch pieszy z uwagi na fakt, iż w ocenie MWKZ ww. działania nie doprowadzą do zniszczenia ani uszkodzenia zabytku zwłaszcza wobec faktu, że niniejsza decyzja nie wstrzymuje wykonalności decyzji nr 260/2016 w związku z czym nad całością inwestycji od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73 nadal jest sprawowany nadzór archeologiczny.

Zgodnie z 32 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami po dokonaniu oględzin odkrytego przedmiotu wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję nakazującą przeprowadzenie pełnej eksploracji i dokumentacji ujawnionych obiektów **na koszt** osoby fizycznej lub **jednostki organizacyjnej finansującej te roboty** oraz pozwalającą na kontynuowanie robót inwestycyjnych po uprzednim wyeksplorowaniu i zadokumentowaniu ujawnionych obiektów. Jednostką organizacyjną finansującą roboty jest w niniejszej sprawie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie.

Należy jednocześnie podkreślić, że decyzja 260/2016 z dnia 02.03.2016 r. pozwala **Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie**, ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa reprezentowanej przez Pełnomocnika – Pana Pawła Skorupę na przeprowadzenie badań archeologicznych w formie stałego nadzoru archeologicznego na terenie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73”.

MWKZ nakazuje przeprowadzenie badań archeologicznych w zakresie pełnej eksploracji i dokumentacji odkrytych pozostałości militarnych oraz wykonania opracowania wyników badań archeologicznych. MWKZ nie zna umów zawartych pomiędzy inwestorem a wykonawcą oraz pomiędzy wykonawcą a osobą prowadzącą badania w formie stałego nadzoru archeologicznego, a także nie posiada kompetencji do oceny takich umów.

W ocenie MWKZ stroną pozostaje GDDKiA Oddział w Warszawie.

Niniejsza decyzja jest zgodna z decyzją nr 178/2014 z dnia 27.02.2014 r. (*l. dz. WA.5183.44.1.2014.MW*) częściowo zmienioną, na wniosek inwestora w decyzji nr 584/2015 z dnia 30.06.2015 r. (*L. dz. WA.5161.31.13.2015.MW*) oraz decyzją 260/2016 z dnia 02.03.2016 r. (*L. dz. WA.5161.40.1.2016.MW*) zezwalającą na badania archeologiczne w formie stałego nadzoru archeologicznego na terenie budowy drogi ekspresowej S8 od węzła „Marki” (bez węzła) do węzła „Radzymin Płd.”, zadanie II od węzła „Kobyłka” (bez węzła) do Węzła „Radzymin Płd.” km 6+450,26 - km 13+690,73”.

Jednocześnie dodano zastrzeżenie, iż dokumentację przekroju odsłoniętych okopów należy wykonywać w odstępach nie mniejszych niż 10 metrów z uwagi na fakt, że pojedyncze struktury militarne obejmujące kilkadziesiąt lub kilkaset metrów terenu wymagają dokumentacji przekroju w sposób metodyczny w więcej niż jednym punkcie. W ocenie MWKZ, by oddać charakter umocnień liniowych, należy w dokumentacji zawrzeć przekroje okopów w ww. odstępach oraz oddzielnie wszystkich elementów charakterystycznych jak np. stanowiska strzeleckie, ziemianki itp.

Biorąc pod uwagę skale odkrytych relikwów historycznych oraz zakres wymaganych prac należy uznać, iż czas wykonania badań jest bardzo ograniczony w związku z czym ze względu na interes społeczny oraz ważny interes strony na podstawie art. 108 § 1 Kpa decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Pouczenie

1. Jeżeli w trakcie badań archeologicznych zostanie odkryty zabytek posiadający wyjątkową wartość, wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o przedłużeniu okresu wstrzymania robót. Okres wstrzymania robót nie może być jednak dłuższy niż 6 miesięcy od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w art. 32 ust. 5 pkt 3. cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
2. Eksplorację obiektów należy prowadzić przy rozmarzniętym gruncie ze względu na ryzyko uszkodzenia substancji zabytkowej w przypadku eksploracji zamrożonych warstw i obiektów kulturowych - zgodnie z art. 108 oraz art. 111 cyt. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. Z uwagi na potencjalne zaleganie na tym obszarze niewypałów i niewybuchów zaleca się stały nadzór saperski. W przypadku ich odnalezienia zaleca się przeprowadzenie w sposób bezpieczny możliwie dokładnej dokumentacji (włącznie z dokumentacją fotograficzną, zwłaszcza cech znamionowych tzw. bicia) przed ich neutralizacją przez specjalistów.
4. Możliwe jest odnalezienie w trakcie badań szczątków broni posiadających cechy zabytkowe. Należy dołożyć wszelkich starań, by przy zachowaniu procedur bezpieczeństwa określonych odrębnymi przepisami oraz pod nadzorem specjalistów ww. szczątki zabezpieczyć przed zniszczeniem i pozbawić cech broni bez ich niszczenia.
5. Zbyt głębokie odhumusowanie mechaniczne, naruszające stropy obiektów oraz nawarstwień archeologicznych będą traktowane jako świadome niszczenie substancji zabytkowej. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji zastosowanie mają odpowiednio art. 47 oraz art. 108 cyt. ustawy o ochronie zabytków.
6. W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków

- masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków
7. Niniejsza decyzja nie zwalnia z konieczności posiadania wszystkich innych zezwoleń wymaganych prawem.
 8. Od decyzji niniejszej przysługuje, zgodnie z przepisem art.129 § 1 i § 2 Kodeksu Postępowania Administracyjnego, odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które strona może wnieść w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
 9. Inwestor jest zwolniony z opłaty skarbowej na podstawie art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 poz. 1628).

ZASTĘPCA MAZOWIECKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Antoni Opiński

Otrzymują:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Oddział w Warszawie
ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa
2. a/a WUOZ WA AO

Do wiadomości:

1. ASTADIM S.C.
Nowy Janków 1, 05-250 Radzymin
2. Pani Ewa Tarłowska
(adres w aktach sprawy)
3. Urząd Miasta Marki
Aleja J. Piłsudskiego 95, 05-270 Marki
- ④ 4. Urząd Miasta Kobyłka
ul. Wołomińska 1, 05-230 Kobyłka
5. Starostwo Powiatowe w Wołominie
ul. Prądzyńskiego 3, 05-200 Wołomin
6. Narodowy Instytut Dziedzictwa
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa